

ПРИНЦИПИ ЕНТЕРИЈЕРА КОКТЕЛ БАРА ПРИКАЗАНИ КРОЗ ИЗРАДУ БАРА У БЕОГРАДУ**PRICIPLES OF COCKTAIL BAR INTERIOR DESIGN PRESENTED THROUGH THE CREATION OF A BAR PROJECT IN BELGRADE**

Ана Марић, Факултет техничких наука, Нови Сад

Област – ДИЗАЈН ЕНТЕРИЈЕРА

Кратак садржај – Рад се бави истраживањем и приближавањем теме коктел бара и дизајна ентеријера истих, кроз пројекат коктел бара „Централ“ у Београду. Пројектом су обухваћене различите теме у савременом дизајну, и приказане кроз прожимање различитих елемената који коегзистирају.

Кључне речи: Дизајн ентеријера, коктел бар, савремени дизајн

Abstract – The topic of this paper encompasses the exploration of cocktail bars as a typology in interior design, providing a closer explanation of cocktail culture and the nature of such spaces through the project of the cocktail bar "Central" in Belgrade. The project represents a fusion of various, yet contrasting elements, encompassing the examination of numerous interior elements, from atmosphere, lighting, materialization and furniture.

Keywords: Interior design, cocktail bar, contemporary design

1. УВОД

Савремени дизајн ентеријера игра важну улогу у обликовању доживљаја корисника, а у великој мјери зависи од трендова и друштвених токова. У јавним просторима, естетика често зависи од економских фактора, при чему савремено дизајнирани простори привлаче више корисника и постижу комерцијални успех. Ово ствара потребу за редовним освјежавањем и унапређивање ентеријера како би остао релевантан. У том смислу, ентеријер је подложен честим измјенама, а дизајнери се труде да сваки пут понуде нову и иновативну визију простора, користећи различите материјале, боје, текстуре и типове освјетљења. Ови елементи стварају атмосферу која стимулише кориснике и изазива позитивне емоције. Стални развој друштва и технологије захтјева од дизајнера да се прилагођавају, како би ентеријери остали у складу са савременим потребама и културним промјенама.

НАПОМЕНА:

Овај рад произтекао је из мастер рада чији ментор је био др Радомир Којић.

1.1. Коктел

Коктел је смјеша неколико супстанци, обично течних. Коктел се може припремити од најмање двије врсте различитих пића. У рецепту се могу препоручити три и више врста разних алкохолних и безалкохолних пића. Припремају се у шејкеру, чаши за коктел или директно у услужној чаши. За појаву коктела највећи допринос дали су Џери Томас који је 1863. године први издао приручник за мешана пића и Хари Џонсон који 1868. године издаје своју прву књигу под називом “Миксологија” [1].

1.2. Историја коктел бара

Ера Прохибиције у Сједињеним Америчким Државама, од 1920. до 1933. године, била је вријеме када су продаја, производња и транспорт алкохола били незаконити. Ово је представљало значајан изазов за индустрију коктела, јер су барови и таверне били присиљени да затворе, а продаја алкохола постала незаконита. Међутим, ово је такође довело до пораста бројности спикејзи (енг. *speakeasy*) барова (тајних барова), који су били илегални објекти у којима се продавао алкохол [2].

Са укидањем прохибиције 1933. године, барменство је доживјело значајан препород. Како је 20. вијек напредовао, умјетност барменства је уступила мјесто практичности и масовној производњи. Популарност унапријед припремљених миксева и флашираних коктела смањила је потребу да бармени праве пића од нуле. Почетком 2000-их свједоци смо оживљавања интересовања за квалитетна пића и миксологију, што је довело до појаве савременог покрета крафт коктела [3]. Покрет крафт коктела је друштвени феномен који је произашао из ренесансе коктела, периода крајем 20. и почетком 21. вијека обиљеженог оживљавањем и поновним фокусом на традиционалне рецепте и методе у индустрији барова. Овај покрет је настао као контра-одговор на масовну производњу и стандардизовану понуду пића која је доминирала касним 20. вијеком [4].

1.3. Циљ

Концепт коктел барови данас се удаљава од њихове оригиналне типологије и све чешће бива апстрактно схваћен. У овом завршном раду биће истражена типологија коктел бара, њихов однос према друштву и култури садашњице. Кроз анализу локације и намјене, било је потребно осмислити простор који задовољава

све потребе ове типологије, али и дати освјежавајућу атмосферу и естетику простора.

2. ОПИС ЛОКАЦИЈЕ И ПРОГРАМА

Коктел бар који је било потребно дизајнирати налази се у самом срцу Београда, у улици Краља Петра, у Старом граду. Овај дио града представља спој старог и новог, гдје се историјске знаменитости сусрећу са савременим културним и урбаним токовима. Коктел бар је смјештен у приземљу старе стамбене зграде, што му даје додатну димензију аутентичности и повезаности са традицијом Београда.

Што се тиче дизајна ентеријера, он нема строго дефинисану стилску припадност. Простор је функционално организован, са логичним распоредом сегмената који омогућавају природан ток и повезаност међу различитим дијеловима.

3. ТЕМА

Идеја пројекта овог коктел бара била је да се створи простор који визуелно освежава и оставља снажан утисак на посјетиоце. Иако је акценат на модерности, дизајн задржава основне принципе који су кључни за барове. Постојећи распоред простора инспирисао је подјелу на три основне организационе целине, које су међусобно повезане и заједно стварају специфичну атмосферу. У процесу дизајнирања, посебна пажња је посвећена одржавању мистериозног тона у ентеријеру, инспирисаног раним спикизи баровима из доба Прохибиције. Овај мистериозан аспект дизајна треба да пробуди осјећај интимности.

3.1. Освјетљење

Освјетљење сједињује елементе ентеријера; оно поставља расположење, истиче простор и омогућава нам да се фокусирамо или опустимо. Освјетљење је у овом пројекту играло врло важну улогу у формирању жељене атмосфере. Свакој врсти освјетљења припада одређена сврха и, када се комбинују, могу трансформисати било који простор у визуелно занимљиво окружење. У угоститељским просторима, да би се постигла пријатна атмосфера, потребно је користити различите изворе и врсте освјетљења, као и њихове смислене комбинације.

Једнако важна као и вјештачко освјетљење, јесте дневна свјетлост. Она утиче на положај свих елемената у простору, те је важно пратити њено кретање.

3.2. Материјал и текстура

Својим утицајем на цјелокупни излед, доживљај и функционалност простора, материјали имају кључну улогу у дизајну ентеријерских простора. Материјали стварају наратив и идентитет простора, одражавајући његову личност и сврху. Они су фундаментални за естетику простора. Различити материјали могу пренијети различите стилове и атмосферу простора.

Текстура је још један важан аспект материјала који значајно утиче на дизајн. Текстуриране површине могу додати „визуелну тежину“ простору и помоћи у истицању одређених елемената.

3.3. Намјештај

Подједнако важна тема уређења ентеријерских простора јесте одабир адекватног намјештаја, јер директно утиче на функционалност, естетику и начин коришћења простора. Намјештај није само визуелни елемент већ и средство којим се диктира динамика и намјена простора. Он може подстаћи бржу или спорију интеракцију, као и различите нивое удобности и доживљаја.

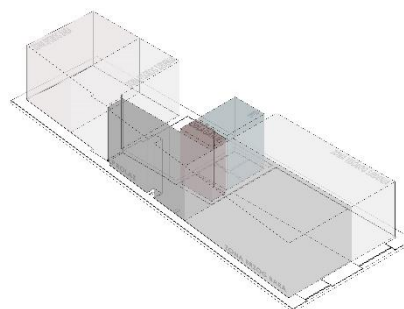
4. УРЕЂЕЊЕ ЕНТЕРИЈЕРА

4.1. Концепт

Ентеријер коктел бара је пажљиво осмишљен као три повезане цјелине, свако са својом јасно дефинисаном темом. Ове три зоне су усклађене тако да природно прелазе једна у другу, стварајући тако хармоничан и функционалан простор.

Прва цјелина, која је непосредно доступна при уласку у бар, дизајнирана је као брзи бар. Овај дио је креиран са фокусом на динамичну и енергичну атмосферу, гдје је основна сврха брза и ефективна услуга. Из овог простора, преко друге цјелине која служи као комуникациони пролаз, приступа се трећем простору, осмишљеном као спори бар.

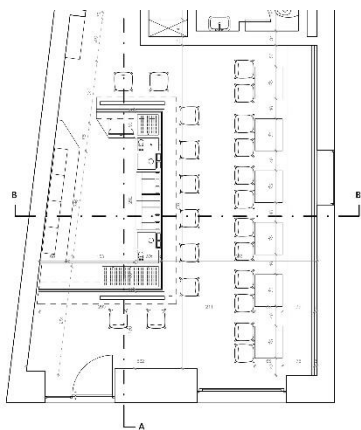
Основна идеја била је свакој од ових цјелина додијелити специфичну атмосферу и нагласити је кроз избор материјала, текстура и освјетљења.

Слика 1. Концепт подјеле простора

4.2. Прва тема / сегмент бара

Како је овај дио бара први који се уочава и видљив са улице, он игра кључну улогу у привлачењу клијената. Конципиран као брзи бар, овај сегмент простора је динамичан и енергичан. По уласку у бар, прво што се сагледава је шанк, који служи као главни елемент за припрему коктела, а такође и као простор за сједење. Шанк је осмишљен као самостална цјелина која представља централну тачку освјетљења у овом дијелу бара. Плафон изнад шанка је спуштен и обложен металним панелима, који имају двоструку улогу: рефлектују свјетлост из шанка и пружају занимљив визуелни ефекат рефлексијом догађаја који се одвијају у простору шанка.

Слика 2. Основа првог сегмента бара

У позадини шанка налази се полица за одлагање боца пића, чија је полеђина обложена металним панелима у истом стилу као и спуштени плафон, а горња страна полице је освјетљена линијским ЛЕД свјетлима, чиме се уводи драматичнија атмосфера.

Насупрот шанку, предвиђено је високо сједење, гдје се сједећи дио може отворити и користити као складиште. Зидови у овом дијелу су обојени у црну боју до висине од 122 центиметра, док је остатак зида обложен профилисаним лименим панелима.

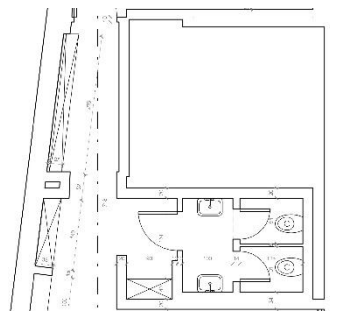
Материјал који доминира у овом простору је профилисани лим металног финиша, који је изабран због својих рефлектујућих карактеристика. Текстура овог материјала појачава визуелни ефекат простора, чинећи га динамичним и јединственим. Различити извори освјетљења доприносе додатном наглашавању текстуре и стварању атрактивне атмосфере.

Слика 3. Амбијентални приказ првог сегмента бара

4.3. Друга тема / сегмент бара

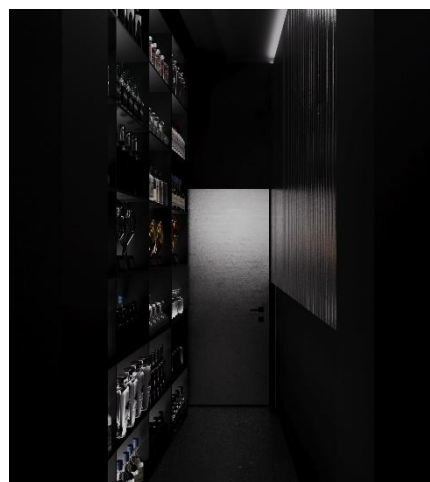
Као засебна тема бара, јавља се пролаз који повезује брзи и спори бар. Овај дио простора игра улогу као транзициона зона, која омогућава прелаз из динамичне атмосфере брзог бара у интимније окружење спорог бара. Своје особине пролаз истиче напетом и ишчекивањем које ствара на путу ка новој атмосфери. Простор пролаза је узак и таман, са пажљиво дизајнираним индиректним изворима освјетљења који додају дубину и мистериозност.

Слика 4. Основа другог сегмента бара

Настављањем кроз пролаз, са лијеве стране је постављена полица за трофеје и боце, осмишљена по истом принципу као и полица у шанку. Ова полица је освјетљена тако да наглашава њене садржаје и ствара контраст са црним плафоном. Са десне стране пролаза, отвара се приступ складишту које води до тоалета.

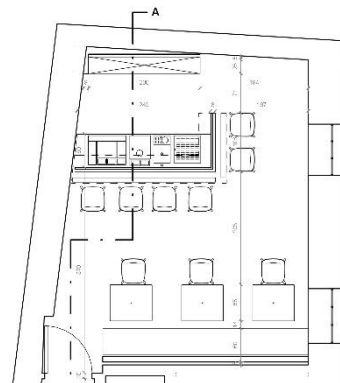
Тема пролаза је такође инспирисана геометријским аспектима, јер се дужином сужава због косине контурног зида.

Слика 5. Амбијентални приказ другог сегмента бара

4.4. Трећа тема / сегмент бара

Овај дио бара осмишљен је као спори бар и има мање сједећих мјеста у односу на брзи бар. Спори бар је мањи и интимнији, са суптилнијим освјетљењем. Концепт дизајна ентеријера у овом сегменту наставља основну тему, уз одређене модификације како би се постигла жељена амбијентална атмосфера.

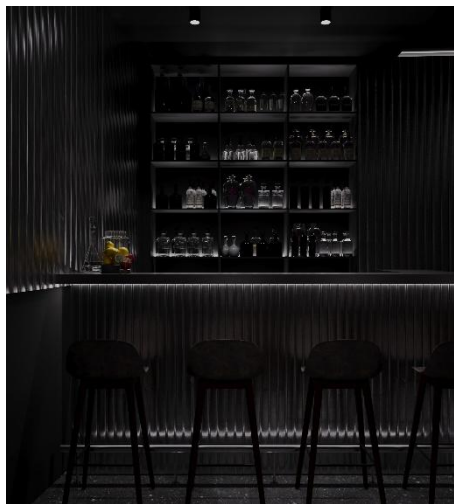

Слика 6. Основа трећег сегмента бара

Овдје је предвиђено дуже задржавање уз барски пулт, гдје одабир мобилијара игра значајну улогу.

Полеђина бара опремљена је полицом за пиће која је, као и остале у бару, направљена по принципу модуларног дизајна, састављена од шупљих кубичних облика, али без алуминијумске позадине. Ово је намјерно урађено јер у овом дијелу простора није потребна рефлексија свјетлости са полица.

Плафон изнад барског пулта је спуштен, али без употребе металних панела, доприносећи стварању интимније и топлије атмосфере, избјегавајући рефлексију металних панела.

Слика 7. Амбијентални приказ трећег сегмента бара

4.5. Освјетљење

Тема освјетљења била је централна у овом пројекту, јер је оно играло кључну улогу у постизању жељене атмосфере у све три цјелине бара.

У оквиру брзог бара, освјетљење је усмјерено на линијеске висилице дизајнера *Мутто* изнад шанка, које добијају на интезитету захваљујући металним панелима на плафону. Тачкасте *Креон* - ове висилице стварају интимнију атмосферу изнад столова.

У пролазу, главно освјетљење су ЛЕД траке на полици, а двије плафоњере доприносе општој расвјети, не нарушавајући мистериозну атмосферу.

У спором бару, освјетљење је суптилније, уз спот свејтиљке изнад шанка и ЛЕД траке на полицама.

Линијско ЛЕД освјетљење постављено је на зидовима, сакривено између профилисаних панела.

Све расвјетне компоненте коегзистирају са рефлектујућим материјалима, стварајући јединствену атмосферу и идентитет простора.

4.6. Материјализација

Код одабира материјала, основна идеја је била да коегзистирају са освјетљењем, стварајући одговарајућу атмосферу. Главни материјал је профилисани лим металног финиша, који се монтира на зидове и спољашњу страну шанка.

Полице су израђене од лимених кутија у црној боји са металном полеђином, док у спором бару метална полеђина недостаје како би се избјегла рефлексија

свјетла. Метални панели на спуштену плафону над шанком рефлектују освјетљење.

Радна површина бара је од инокса, што осигурава лако одржавање и отпорност. Висока сједишта комбинују тамну еко кожу и орахово дрво, стварајући топлију атмосферу.

4.7. Мобилијар

Концепт подјеле бара на три сегмента одражава се и у одабору мобилијара и опреме.

За шанком брзог бара, гдје је кратко задржавање гостију, употребљене су столице без наслона од дизајнера *Мутто*, са кожним сједиштем и дрвеном базом. У зони високог сједења и шанку спорог бара, одабране су столице са наслоном истог дизајнера, такође тапациране кожом. Барски столови су једноставни и елегантни, лако се уклапајући у простор.

5. ЗАКЉУЧАК

Култура коктел барова данас је у порасту, постајући важан елемент урбаног живота и поп културе. Стога је кључно да дизајн ових простора буде пажљиво осмишљен, како би се створио препознатљив идентитет.

Основна идеја дизајна овог простора била је стварање идентитета кроз унутрашње уређење. Функционалност и естетика су били на првом мјесту, а сваки сегмент има своју атмосферу, али су сви дијелови повезани истим материјалима. Различити извори и типови освјетљења допринјели су стварању засебних амбијената.

Овај дизајн не само да задовољава практичне захтеве, већ и пружа пријатно и инспиративно окружење које одражава трендове урбаног живота, промовишући значај коктел културе.

6. ЛИТЕРАТУРА

- [1] <https://en.wikipedia.org/wiki/Cocktail> (приступљено у јулу 2024.)
- [2] <https://alambika.ca/blogs/articles/the-history-of-cocktail-culture-and-its-evolution-over-time> (приступљено у јулу 2024.)
- [3] <https://abcpermits.com/history-of-bartending/> (приступљено у јулу 2024.)
- [4] https://en.wikipedia.org/wiki/Craft_cocktail_movement (приступљено у јулу 2024.)

Кратка биографија:

Ана Марић рођена је у Србињу 2000. године. Дипломирала је на основним студијама 2023. године на Департману за архитектуру и урбанизам на Факултету техничких наука. Мастер рад из области Дизајн ентеријера брани 2024. године.

контакт: anamariccc22@gmail.com